

Múzeum
Dušana Samuela Jurkoviča
v Brezovej pod Bradlom

Správa o činnosti *Múzea Dušana Samuela Jurkoviča v Brezovej pod Bradlom* v roku 2024

Múzeum Dušana Samuela Jurkoviča v Brezovej pod Bradlom (ďalej len múzeum) je v zmysle § 16a zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov múzejným zariadením. Zriaďovateľom múzea je Mesto Brezová pod Bradlom. Múzeum je v zmysle § 7, ods. 5. pís. j zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov zaevidované v evidencii múzejných zariadení pod registračným číslom ZMP/1/2015. Múzeum má jedného pracovníka, PhDr. Matúša Valihoru, ktorý je zamestnancom oddelenia vnútornej správy MsÚ Brezová pod Bradlom.

Múzeum bolo v roku 2024 otvorené 217 dní. Najvyššiu návštevnosť malo múzeum v mesiacoch júl (411 návštev) a október (405 návštev). Najnižšiu návštevnosť malo múzeum v mesiaci január (23 návštev), v ktorom bolo otvorené 11 dní.

Celková návštevnosť múzea v roku 2024 bola 2 243 návštev. Pre porovnanie v roku 2023 malo múzeum návštevnosť 2 007 návštev.

V roku 2024 múzeum popri základnej ponuke, tvorenej jeho expozíciami, zabezpečilo dve výstavy – výstavu *22/9 Deň Ozbrojených síl Slovenskej republiky, hrdinovia bojov za slobodu* a výstavu *1873 – 2023, 150. výročie Pamiatky posvätenia Evanjelického a.v. chrámu Božieho v Brezovej pod Bradlom*, ktorú múzeum pripravilo v predchádzajúcom roku a výstava zostala umiestnená v brezovskom evanjelickom kostole i v roku 2024.

Múzeum počas roku 2024 pripravilo alebo sa spoluúčastnilo na 26 podujatiach typu prednášok, prezentácií, osláv významných výročí. Stručné informácie o uvedených podujatiach nájdete v stati *Najvýznamnejšie akcie múzea v roku 2024*.

26. októbra 2024 boli v múzeu predstavené nové cenné exponáty darované potomkami rodiny Tvarožkovcov – skica Tvarožkovci a japonské kimono, ktoré pri návrate zo svojho legionárskeho pôsobenia priniesol architekt Juraj Tvarožek.

V roku 2024 zriaďovateľ múzea Mesto Brezová pod Bradlom zabezpečil potrebnú opravu zatekajúcej plochej strechy nad časťou expozície v sume 5,7 tis. €.

Nadalej pokračovala spolupráca s brezovskou Základnou školou Dr. Štefana Osuského. Pracovník múzea zabezpečil audiovizuálne prezentácie a pripravil nový program zážitkového učenia na tému historické pramene, na ktorom žiaci pracovali s vybranými zbierkovými predmetmi.

Múzeum pripomínalo významné výročia a prezentovalo svoju činnosť na svojej webstránke *muzeumjurkovic.sk* a v celoštátnych i regionálnych médiách. Slovenský rozhlas,

Rádio Slovensko, natočil a v júli 2024 vysielal diel relácie *V múzeu* venovaný Múzeu Dušana Samuela Jurkoviča.

Prehľad činnosti múzea v roku 2024

rok	otváracie dni	návštevnosť	výstavy	podujatia vlastné + spoluúčasť
2024	217	2 243	2	26

Najvýznamnejšie akcie múzea v roku 2024:

• **9. februára 2024** sa v múzeu uskutočnila **spomienka na Tomáša Hroša**, konaná v predvečer 150. výročia jeho úmrtia. Formou audiovizuálnej prezentácie predstavil T. Hroša, brezovského evanjelického farára a národovca, pracovník múzea M. Valihora. Duchovným slovom a modlitbou poslúžila p. farárka Lívia Lichancová. Vyše 60 účastníkov podujatia si tak pripomenulo prvého širiteľa národného hnutia v Brezovej a najmä budovateľa brezovského evanjelického cirkevného zboru.

• **14. februára 2023** sa v múzeu uskutočnilo **slávnostné uvedenie knihy Anny Hrubej Triptych o láske a smrti** pripravené v spolupráci s brezovskou mestskou knižnicou. Po predstavení knihy, spojenom s hovorenými ukážkami z nej, hostia diskutovali s debutujúcou autorkou o jej tvorbe a pripravovanej ďalšej knihe.

• **7. marca 2024** v rámci *Týždňa brezovských žien* múzeum pripravilo audiovizuálnu prezentáciu **Ženy v minulosti Brezovej**. M. Valihora v prezentácii priblížil osudy žien v minulosti Brezovej od príbehu Roziny Pašmovej z roku 1634 až po príbehy žien 20. storočia. Ocenil, že postavenie žien sa postupne lepší a rád konštatoval, že súčasnosti sme už v Brezovej mali a máme primátorky mesta, poslankyne mestského zastupiteľstva, farárky, riaditeľky škôl, škôlok, organizácií, podnikateľky...

• **15. marca 2024** sa v múzeu konala prednáška a prezentácia **História našej cipky**. Počiatky čipkárstva, jeho rozvoj a šírenie, ale najmä tylovú paličkovanú čipku (*cipku*) pútavo predstavili **Jela Juríčková** a **Michal Halabrín**. Rozprávanie o *cipke* doplnili bohatou obrazovou prezentáciou, nechýbali originálne *cipky* i ukážky ich súčasného využitia. Po prezentácii nasledovala živá diskusia. Ivana Marková v nej vzdala poctu ženám, ktoré sa pričínili o záchranu našej *cipky* – Anne Potúčkovej staršej, Marii Michalicovej a Hedvige Kátlovskej – nositeľkám čestného titulu majster ľudovej umeleckej výroby.

• **25. apríla 2024** múzeum pripomenulo **udalosti Brezovskej jari 1848** vyvesením štátnej zástavy a repliky červeno-bielej národnej zástavy z apríla 1848 na dome organára Martina Šaška na Nám. gen. M. R. Štefánika. Spomienky sa v mene mesta zúčastnil prednosta MsÚ Ján Michálek, medzi prítomnými bola i Jaroslava Šašková z rodu organára Martina Šaška. Na námestí a v audiovizuálnej prezentácii v múzeu M. Valihora s mottom „*My, ako malý národ a mladý štát potrebujeme poznať deje, ktoré nás utvárajú*“ priblížil udalosti Brezovskej jari 1848.

• **4. mája 2024** v rámci sprievodných podujatí *Celoslovenskej spomienky pri príležitosti 105. výročia smrti generála M. R. Štefánika* sa v múzeu konala prezentácia **100. výročie**

položenia základného kameňa Mohyly. Pracovník múzea M. Valihora zabezpečoval i organizáciu a moderovanie regionálnej a celoslovenskej spomienky. Priamy prenos z celoslovenskej spomienky vysielali spravodajské televízie RTVS 24, Joj24 a ta3.

• **9. mája 2024** múzeum na svojej webovej stránke pripomenulo **Deň Európy**. Nezabúdame, že práve vďaka fondom Európskej únie mohlo vzniknúť aj naše múzeum.

• **11. mája 2024**, symbolicky presne na 105. výročie návratu generála Štefánika do vlasti a jeho pohrebu, ktorý sa konal 11. mája 1919, sa na Bradle uskutočnila **slávnostná prisaha 159-tich nových profesionálnych vojakov a vojačiek**, ktorí jej zložením ukončili 1. fázu vojenského výcviku. S príhovormi vystúpili pracovník múzea Matúš Valihora, náčelník generálneho štábu Ozbrojených síl SR generál Daniel Zmeko a minister obrany SR Robert Kaliňák.

• **13. júna 2024** v rámci **pietnej cesty na Slovensko** navštívili Mohyly generála Milana Rastislava Štefánika na Bradle zástupcovia Ministerstva obrany ČR, Armády ČR, Veľvyslanectva ČR na Slovensku, Československej obce legionárskej a Nadácie M. R. Štefánika. Návštevníkov v mene primátora mesta Jaroslava Čirana privítal pracovník múzea Matúš Valihora. Po položení vencov nasledovala komentovaná prehliadka Mohyly.

• **23. júna 2024** na **Medzinárodnom folklórnom festivale Myjava** v rozprávaní o národnostnom zložení myjavského regiónu kedysi a dnes, nazvanom *V spomienkach*, vystúpil aj pracovník múzea M. Valihora.

• **7. júla 2024** sa pri Pomníku **Majstra Jana Husa** konala **spomienka 609. výročia jeho upálenia**. Za mesto sa v mene primátora mesta Jaroslava Čirana prihovoril Matúš Valihora z Múzea D. S. Jurkoviča.

• **19. júla 2024** sa v rámci **Štefánikových dní 2024** v múzeu konalo vzácné stretnutie s potomkami rodiny generála Milana Rastislava Štefánika, ktorým predseda Spoločnosti M. R. Štefánika Peter Novotňák a primátor mesta Jaroslav Čiran odovzdali pamätné plakety.

• **26. júla 2024** Slovenský rozhlas, Rádio Slovensko, vysielal diel relácie *V múzeu* venovaný Múzeu Dušana Samuela Jurkoviča. Rádio Slovensko v pravidelnej relácii *V múzeu* prináša svedectvá o spoločenskom a kultúrnom vývine našej spoločnosti priamo zo slovenských múzeí, ktoré vyhľadáva a navštevuje moderátor Ďuro Šimko. Diel venovaný Múzeu D. S. Jurkoviča je možné prehrať v archíve Rádia Slovensko na linku:

<https://www.rtvs.sk/radio/archiv/11353/2356887>

• **6. septembra 2024** si Brezová pripomenula 80. výročie Slovenského národného povstania spomienkovým zhromaždením pripraveným pre deti základnej školy a verejnosť v Dvoloch. Boli na ňom predstavené nové **informačné tabule venované Oddielu Repta II. partizánskej brigády gen. M. R. Štefánika**. Na príprave tabúl sa podieľalo aj múzeum, M. Valihora zostavil ich texty.

• **28. septembra 2024** sa múzeum zapojilo do **osláv Dňa Ozbrojených síl SR**. Na brezovskom námestí pripravilo panelovú výstavu **22/9 Deň Ozbrojených síl Slovenskej republiky, hrdinovia bojov za slobodu**. Po skončení slávnostného nástupu múzeum navštívil vrchný veliteľ ozbrojených síl, prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini. Spolu so svojím doprovodom absolvoval p. prezident krátku komentovanú prehliadku múzea. Bola zameraná na prvé víťazné bitky Slovenského povstania rokov 1848-49 vybojované 22.

septembra 1848 v Brezovej. 22. september je na pamäť týchto bojov Dňom Ozbrojených síl SR. V komentári prehliadky sme pripomenuli, že tradícia boja za slobodu zo septembra 1848 bola inšpiráciou i ďalším generáciám našich predkov - generálovi Štefánikovi a legionárom v čase I. svetovej vojny i účastníkom odboja a Slovenského národného povstania počas II. svetovej vojny. Prezident s doprovodom si následne pozreli videodokument múzea *Dušan Samuel Jurkovič Mohyla generála Štefánika na Bradle*.

- **21. októbra 2024** sa v múzeu pre žiakov tried 9. A a 9. B Základnej školy Dr. Štefana Osuského konala audiovizuálna prezentácia **Milan Rastislav Štefánik**.

- **26. októbra 2024** múzeum v sále Národného domu Štefánikovho pripravilo **vernissáž skice Tvarožkovci**. V audiovizuálnej prezentácii M. Valihora priblížil osobnosti z rodiny Tvarožkovcov. Jela Juričková predstavila akademickú Maliarku Zuzanu Medveďovú, skicu Tvarožkovci i podľa nej vytvorený obraz, ktorý identifikovala v Galérii Z. Medveďovej v Báčskom Petrovci. V sále bola vystavená nielen samotná skica Tvarožkovci, ale aj japonské kimono, ktoré pri návrate zo svojho legionárskeho pôsobenia priniesol architekt Juraj Tvarožek. Múzeum ďakuje potomkom rodiny za darovanie týchto vzácných pamiatok pripomínajúcich Tvarožkovcov - vlastencov, legionárov, odbojárov, demokratov, podnikateľov, ktorí sa významnou mierou zaslúžili o rozvoj Slovenska.

- **27. októbra 2024**, v predvečer **106. výročia vzniku prvej Československej republiky**, bol na bradlianskej Mohyle jej spoluzakladateľa M. R. Štefánika zapálený oheň. Podujatia sa spolu s verejnosťou zúčastnili veľvyslanec Českej republiky na Slovensku Rudolf Jindrák, primátor mesta Jaroslav Ciran a starosta Priepasného Peter Czere. Organizovanie podujatia a komentár pre p. veľvyslancu zabezpečoval pracovník múzea M. Valihora.

- **7. novembra 2024** sa v múzeu konala schôdza miestneho **Klubu Spoločnosti M. R. Štefánika v Brezovej pod Bradlom**. Pracovník múzea pre ňu k blížiacemu sa 106. výročiu ukončenia I. svetovej vojny pripravil audiovizuálnu prezentáciu.

- **11. novembra 2024** pracovník múzea M. Valihora zabezpečoval a moderoval **Spomienkovú slávnosť pri príležitosti Dňa vojnových veteránov a 106. výročia ukončenia I. svetovej vojny** konanú v Brezovej pri Pomníku slobody.

- **14. novembra 2024** múzeum pre žiačky tried 6. A a 6. B Základnej školy Dr. Štefana Osuského pripravilo zážitkové učenie na tému **historické pramene**.

- **21. novembra 2024** múzeum pre žiakov tried 6. A a 6. B Základnej školy Dr. Štefana Osuského pripravilo zážitkové učenie na tému **historické pramene**.

- **22. novembra 2024** sme si programom **...Chceli len slobodu...** v sále Národného domu Štefánikovho pripomenuli 35. výročie Nežnej revolúcie. Bol určený nielen verejnosti, ale predovšetkým žiačkam a žiakom II. stupňa brezovskej základnej školy. Formou prezentácie sprevádzanej komentárom sme predstavili udalosti 17. novembra 1989 a nasledujúcich dní Nežnej revolúcie vo vtedajšej ČSSR i v Brezovej. Aby sme si naplno uvedomili dôležitosť Nežnej revolúcie a slobody, ktorú nám vrátila, snažili sme sa priblížiť dobu predchádzajúceho komunistického režimu, ktorý našim predkom slobodu zobral. Preto v sále zazneli príbehy Jána Palanského, Štefana Cirana a Branislava Lukáča, ľudí, ktorí sa ničím neprevinili **...chceli len slobodu...!** Program pripravili Zuzana Jakešová z centra voľného času a Matúš Valihora z múzea.

- **27. novembra 2024** sa v múzeu pre žiakov triedy 8. A Základnej školy Dr. Štefana Osuského konala audiovizuálna prezentácia **Rok 1848 a Brezová**.
- **3. decembra 2024** múzeum pre žiakov tried 5. A a 5. B Základnej školy Dr. Štefana Osuského pripravilo zážitkové učenie na tému **historické pramene**.
- **4. decembra 2024** múzeum pre žiačky tried 5. A a 5. B Základnej školy Dr. Štefana Osuského pripravilo zážitkové učenie na tému **historické pramene**.
- **12. decembra 2024** sa v múzeu konala schôdza miestneho **Klubu Spoločnosti M. R. Štefánika v Brezovej pod Bradlom**. Pracovník múzea pre ňu k blížiacemu sa 77. výročiu úmrtia architekta Dušana S. Jurkoviča pripravil audiovizuálnu prezentáciu **Vznik Mohyly M. R. Štefánika**.

V Brezovej pod Bradlom 8. 2. 2025

Matúš Valihora
Múzeum Dušana Samuela Jurkoviča
v Brezovej pod Bradlom